

Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-0484-10

Meniaci sa systém vytvárania zahraničnej politiky EÚ a malé členské štáty

Zodpovedný riešiteľ **doc. M.Phil. Jozef Bátora, PhD**

Príjemca **Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

1. Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK
2. Filozofická fakulta UK
- 3.
- 4.
- 5.

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

- 1.
- 2.
- 3.

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

- 1.
- 2.
- 3.

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

1. Bátora, Jozef (2013): "The 'Mitrailleuse Effect': The EEAS as an Interstitial Organization and the Dynamics of Innovation in Diplomacy" in Journal of Common Market Studies, 51(4): 598-613
2. Bátora, Jozef a Hynek, Nik (2014): Fringe Players and the Diplomatic Order: The 'New' Heteronomy. London: Palgrave
3. Bátora, Jozef (2012): "Europeanization of Foreign Policy: Whither Central Europe?" in Šabič, Zlatko and Drulák, Petr (eds.): Regional and International Relations of Central Europe. London: Palgrave, pp. 220 – 238
4. Mišík, Matúš (2013): "The Influence of Perception on the Preferences of the New Member States of the European Union: The Case of Energy Policy" in Comparative European Politics

5. Bátora, Jozef and Pulišová, Veronika (2013): "Slovakia: Learning to Add Value to EU Foreign Policy" in Baun, Michael and Marek, Dan (eds.): The New Member States and the European Union: Foreign Policy and Europeanization. London: Routledge, pp. 68-83

Uplatnenie výsledkov projektu

Projekt priniesol významné výsledky v oblasti akademického výskumu s presahom do praxe a do pedagogickej činnosti.

V akademickom výskume priniesol projekt, po prvé, inovatívnu teoretickú koncepciu medzipriestorovej organizácie (interstitial organization - viď Bátora 2013), ktorá na príklade formovania a inštitucionálneho rozvoja Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) preukazuje mechanizmy ako dochádza k inštitucionálnej zmene a inovácii formou rekombinácie legislatívnych, organizačných, finančných a personálnych zdrojov z rôznych inštitucionalizovaných oblastí. Konkrétne ide o oblasti diplomacie, obrany a rozvojovej pomoci. Táto koncepcia má potenciál ďalej prispieť k rozvoju teoretických analýz procesov inštitucionálnych zmien, a to nie len v oblasti diplomacie či zahraničnej politiky, ale v podstate v akejkoľvek oblasti spoločenskej a politickej organizácie. Po druhé, projekt takisto priniesol významné teoretické posuny v oblasti chápania zmien v medzištátnom usporiadaní, ktoré, ako ukazuje príklad EÚ ako zahraničnopolitického aktéra, nie je tak štátocentrické, ako sa zvyčajne predpokladá. Naopak, historicky je inštitucionálne usporiadanie svetovej politiky charakterizované spoluexistenciou rôznorodých princípov politickej organizácie, kde diplomacia ako robustná inštitúcia zohráva úlohu pojiťka medzi teritoriálne suverénnymi štátmi a inými formami politickej organizácie ako napríklad EÚ v post-Lisabonskom období (viď Bátora a Hynek 2014). Po tretie, projekt takisto priniesol posun v teoretickom uchopení procesov europeizácie zahraničnej politiky malých členských štátov. Ako ukazuje analýza zmien zahraničnopolitických priorít a štruktúr stredoeurópskych členských štátov EÚ, zmeny nemajú formu postupnej harmonizácie ako predpokladá hlavný prúd literatúry o europeizácii zahraničnej politiky. Zistenia tohto projektu naznačujú, že europeizácia má formu rôznorodých adaptácií závislých od špecifických politických a administratívnych podmienok jednotlivých členských štátov (viď Bátora 2012).

Čo sa týka presahu do praxe, práca projektu priniesla niekoľko významných výsledkov. Charakter Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) ako medzipriestorovej organizácie prepájajúcej zdroje EÚ v oblasti diplomacie, obrany a rozvojovej pomoci, poskytuje nové formy a spôsoby koordinácie s členskými štátmi Únie. Pre malé členské štáty vznik ESVČ prináša možnosť získať vplyv a diplomatické informácie v oblastiach, kde im to ich obmedzené diplomatické zdroje nedovoľujú. Zároveň je pre malé členské štáty výzvou možnosť vytvárať synergie medzi sieťou diplomatických zdrojov ESVČ a vlastných diplomatických zdrojov a priorít. V oblastiach, kde má EÚ výlučné kompetencie resp. finančné nástroje na výkon zahraničnej politiky je vyššia pravdepodobnosť hierarchickej koordinácie práce diplomatických zastupiteľstiev členských krajín zo strany Delegácii EÚ v tretích krajinách. Na druhej strane v oblastiach jednotlivých politík (napr. energetická bezpečnosť) majú členské krajiny vlastné a často vzájomne odlišné priority. Tým pádom dochádza skôr k rôznym formám horizontálnej sieťovej koordinácie, resp. len k príležitostnej koordinácii na základe zhodnotenia konkrétnej výhodnosti v danej situácii. Zistenia projektu boli priebežne prezentované pre expertov v oblasti výkonu zahraničnej politiky v EÚ. Po prvé, zodpovedný riešiteľ projektu prezentoval predbežné výskumné zistenia projektu v novembri 2012 na zasadnutí Výboru európske záležitosti v britskej Snemovni lordov (House of Lords) ako súčasť prípravy podkladov na správu Snemovne lordov o Európskej službe pre vonkajšiu činnosť. Po druhé, zodpovedný riešiteľ prezentoval čiastkové výskumné výsledky projektu na workshopoch s účasťou diplomatov z členských krajín EÚ organizovaných Univerzitou v Oxforde a London School of Economics. Po tretie, zodpovedný riešiteľ využíval zistenia projektu vo svojich kurzoch pre zamestnancov Európskej služby pre vonkajšiu činnosť v Bruseli, ako aj v kurzoch pre zamestnancov MZVaEZ SR, čím dochádzalo priamo k možnostiam prenosu výskumných poznatkov do praxe.

V oblasti pedagogickej činnosti sa výskumné zistenia priebežne stávali súčasťou prednášok na FSEV UK a na FiF UK, čo ukazujú napríklad inovované sylaby jednotlivých kurzov, kde boli priebežne zaradzované publikácie členov riešiteľského kolektívu.

CHARAKTERISTIKA VÝSLEDKOV

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

V akademickom výskume priniesol projekt, po prvé, inovatívnu teoretickú koncepciu medzipriestorovej organizácie (interstitial organization - vid' Bátora 2013). Po druhé, priniesol podstatné teoretické posuny v oblasti chápania zmien v medzištátnom usporiadaní, ktoré, ako ukazuje príklad EÚ ako zahraničnopolitického aktéra, nie je tak štátocentrické, ako sa zvyčajne predpokladá (vid' Bátora a Hynek 2014). Po tretie, projekt takisto priniesol posun v teoretickom uchopení procesov europeizácie zahraničnej politiky malých členských štátov, ktorá má formu rôznorodých adaptácií a procesov učenia sa závislých od špecifických politických a administratívnych podmienok jednotlivých členských štátov (vid' Bátora 2012). Pre malé členské štáty vznik ESVČ prináša možnosť získať vplyv a diplomatické informácie v oblastiach, kde im to ich obmedzené diplomatické zdroje nedovoľujú. V oblastiach, kde má EÚ výlučné kompetencie resp. finančné nástroje na výkon zahraničnej politiky je vyššia pravdepodobnosť hierarchickej koordinácie práce diplomatických zastupiteľstiev členských krajín zo strany Delegácie EÚ v tretích krajinách. Na druhej strane v oblastiach jednotlivých politik (napr. energetická bezpečnosť) majú členské krajiny vlastné a často vzájomne odlišné priority. Tým pádom dochádza skôr k rôznym formám horizontálnej sieťovej koordinácie, resp. len k príležitostnému vytváraniu koalícií členských štátov na základe zhodnotenia konkrétnej výhodnosti v danej situácii. Z hľadiska kvantity a kvality výstupov, výstupy projektu vo všetkých ukazovateľoch naplnili ciele stanovené v pôvodnom projektovom zámere, a v niektorých ukazovateľoch (napr. počet článkov v karentovaných časopisoch), boli tieto ciele výrazne prekročené.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

In terms of academic research, the project has brought a number of innovative theoretical insights. First, it introduced the concept of interstitial organization (Bátora 2013). Second, it made a contribution to our understanding of change in the international order which as the case of the EU shows, is significantly less state-centric than commonly believed (see Bátora and Hynek 2014). Third, it brought a new understanding of europeanization of foreign policy of member states, which takes on the form of various adaptations and learning processes diverging across national contexts (Bátora 2012). For small member states, the EEAS provides an opportunity to wield influence and gain access to diplomatic information in places where their limited diplomatic resources do not allow them to be present. In areas where the EU has exclusive competences or financial instruments supporting the conduct of external affairs, there is higher likelihood of hierarchical coordination of the work of member states' embassies by the EU Delegation in third countries. In specific policy areas such as, for instance, energy security, member states continue to have specific interests and concerns and coordination takes on the form of horizontal networking and/or issue-specific coalitions of member states based on benefits related to a given situation. In terms of quantity and quality of project outputs, the project has fulfilled the goals set in the project proposal. In some of the output requirements (e.g. number of articles published in peer-reviewed journals), it has surpassed the set goals by a good margin.

Svojím podpisom potvrdzujem, že údaje uvedené v záverečnej karte sú pravdivé a úplné a súhlasím s ich zverejnením.

Zodpovedný riešiteľ

Doc. Jozef Bátora, MPhil., PhD.

V Bratislave 28.11.2014

Štatutárny zástupca príjemcu

Doc. JUDr. PhDr. Lucia Mokrá, PhD.

V Bratislave 28.11.2014

.....
podpis zodpovedného riešiteľa

.....
podpis štatutárneho zástupcu príjemcu